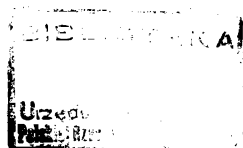


Warszawa, 3 kwietnia 1937 r.

URZĄD PATENTOWY



RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 24527.

Kl. 42 c, 17/25.

Polskie Zakłady Optyczne Spółka Akcyjna w Warszawie
(Warszawa, Polska).

Dalmierz

Zgłoszono 30 sierpnia 1935 r.

Udzielono 10 lutego 1937 r.

Niniejszy wynalazek dotyczy kilku szczegółów konstrukcyjnych dalmierza.

Na rysunku podane są przykłady wykonania przedmiotu wynalazku. Fig. 1 przedstawia schemat ogólny dalmierza, fig. 2 wyjaśnia zamocowanie i regulację pryzmatów w przekroju pionowym, fig. 3 przedstawia przekrój poziomy narządów według fig. 2, fig. 4 i fig. 5 — zatrzask osłony regulatorów połowych w przekroju pionowym, fig. 6 — przekrój osiowy części dalmierza zawierającej pryzmat odchylający.

W kadłubie 1 dalmierza (fig. 1) o postaci rury wykonane są dwa okna 3 i 3a, naprzeciwko których znajdują się przymocowane do kadłuba 1 zwierciadła lub pryzmaty końcowe 2, 2a. W środkowej części kadłuba 1 umieszczony jest jeden lub dwa

okulary 9. Wewnątrz kadłuba 1 znajduje się rura wewnętrzna 7 podtrzymująca pozostałe części układu optycznego dalmierza, a mianowicie: obiektywy 4, 4a, pryzmaty środkowe 6 oraz pryzmat odchylający 10, który może być przesuwany wzdłuż osi *u* dalmierza. Z pryzmatem 10 połączona jest skala 5 odległości współdziałająca ze wskaźnikiem nieruchomym 8.

Na fig. 2 i 3 przedstawione są narządy podtrzymujące pryzmat pięciokątny 2. Do tychczas umieszczano pryzmat 2 bezpośrednio na płytce dolnej 16 i dociskano do niej śrubami 13 za pośrednictwem płytki górnej 12 i podkładki 11.

Według wynalazku pomiędzy pryzmatem 2 i płytką dolną 16, w którą wkręcone są śruby 13, umieszczona jest płytka po-

średnia 14, która styka się z płytką dolną 16 tylko w swej części środkowej 19 pozostawiając szczelinę 15 w miejscach oddalonych od środka.

Zamocowanie pryzmatu powinno pozwalać na pewną regulację jego ustawienia we wszystkich kierunkach. W tym celu między płytką uchwytową dolną 16 i płytką podstawową 17, która jest sztywno złączona z kadłubem 1 dalmierza, znajdują się dwie okrągłe płytki klinowe 20, 21. Jedna z tych płytek (21) może obracać się dookoła osi x , druga (20) — dookoła osi y pochylonej pod kątem K do osi x . Przy obrocie którejkolwiek z tych płytek lub też obydwóch jednocześnie zmienia się położenie pryzmatu 2 w granicach określonych zbieżnością płytek klinowych 20 i 21. Cały układ ustala się w położeniu wybranym przez zaciśnięcie śrub 18.

Dalmierz posiada dwa regulatory zakończone pokrętlami wychodzącymi na zewnątrz kadłuba 1 dalmierza. Fig. 4 przedstawia przekrój kadłuba dalmierza przez pokrętła jego regulatorów. We wgłębieniach kadłuba 1 mieszczą się pokrętła I i II dwóch regulatorów połowych dalmierza. Osłona 24 mogąca się obracać na kadłubie 1 dalmierza dookoła jego osi u i posiadająca okienko 25 chroni pokrętła I i II przed przypadkowym ich pokręceniem. Obrót osłony w dwóch kierunkach L i P jest ograniczony zderzakami nie przedstawionymi na rysunku.

Odpowiedni zatrzask zabezpiecza osłonę przed samoczynnym odsłonięciem pokręteł i służy ponadto do łatwego i niezawodnego odróżnienia regulatorów od siebie. Przykład wykonania takiego zatrzasku jest przedstawiony na fig. 4 i 5.

Zatrzask jest wykonany w postaci zapadki 26 umieszczonej w gnieździe 28 kadłuba 1. Zapadka 26 jest stale dociskana do wewnętrznego obwodu osłony 24 sprężyną 27, a w środkowym położeniu osłony 24 główka 29 zapadki 26 posiadająca ścię-

cie ukośne 23 wpada w odpowiadający jej kształtem otwór osłony 24. W celu umożliwienia dostępu do pokrętła I wystarczy pokręcić silnie osłonę 24 w prawo w kierunku strzałki P . Zapadka 26 zostaje wtedy wciśnięta w głąb jej gniazda 28 dzięki odpowiednio skośnemu ścięciu 23 zapadki 26 i otworu osłony 24. W celu umożliwienia dostępu do pokrętła II należy obrócić osłonę 24 w kierunku strzałki L . Bezpośrednio uczynić tego nie można, ponieważ osłona 24 opiera się o promieniową krawędź 30 główki 29 zapadki 26. Obrót osłony może nastąpić dopiero po wciśnięciu zapadki 26 w głąb jej gniazda 28. Tę czynność dodatkową można wykonać przez bezpośrednie naciśnięcie suwaka 31 w kierunku strzałki Z .

Fig. 6 przedstawia przykład wykonania układu odchylającego dającego się całkowicie nastawiać z zewnątrz dalmierza bez wyjmowania pryzmatu z kadłuba. Układ ten składa się z pryzmatu 38 zamocowanego w oprawie 36 oraz z pryzmatu 37 zamocowanego w oprawie 39. Oprawa 36 może się obracać w oprawie 39, ta zaś może się obracać w kadłubie 35. Oba pryzmaty można obracać jednocześnie lub każdy oddzielnie przez otwór 41 rury wewnętrznej 7 umieszczony naprzeciwko otworu 40 kadłuba 1 dalmierza.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Dalmierz znamieny tym, że między płytkami (12 i 16) utrzymującymi pryzmat (2) znajduje się płytka pośrednia (14) stykająca się z płytką dolną (16) tylko w swej części środkowej (19) tworząc na zewnątrz szczelinę (15), przy czym płytka pośrednia (14) stanowi z płytką (16) jedną całość lub też składa się z dowolnej liczby płytek dowolnej wielkości nałożonych na siebie.

2. Dalmierz według zastrz. 1, znamieny tym, że w celu regulowania poło-

zenia pryzmatu (2) płytka (16) opiera się na dwóch płytkach klinowych (20 i 21), które można wzajemnie obracać dookoła osi (x) i osi (y) nachylonych do siebie pod kątem (K).

3. Dalmierz według zastrz. 1 — 2, znamieny tym, że posiada zatrzask wykonany w postaci zapadki (26) umieszczonej w gnieździe (28) i wchodzącej ściętą krawędzią w otwór osłony dalmierza, wskutek czego osłonę w jednym kierunku można obracać bezpośrednio, w drugim zaś kierunku — dopiero po wciśnięciu zapadki (26) w głąb gniazda (28).

4. Dalmierz według zastrz. 1 — 3, znamieny tym, że posiada układ odchyla-

jący składający się z dwóch pryzmatów (37 i 38) osadzonych w oddzielnych oprawach (36 i 39), które mogą się obracać względem siebie oraz względem kadłuba (35).

5. Dalmierz według zastrz. 4, znamieny tym, że posiada dwa otwory położone naprzeciwko siebie, z których otwór (40) jest wykonany w kadłubie dalmierza, a otwór (41) — w rurze wewnętrznej dalmierza, przez które to otwory można nastawiać pryzmaty układu odchylającego.

Polskie Zakłady Optyczne
Spółka Akcyjna
w Warszawie.

Fig. 1.

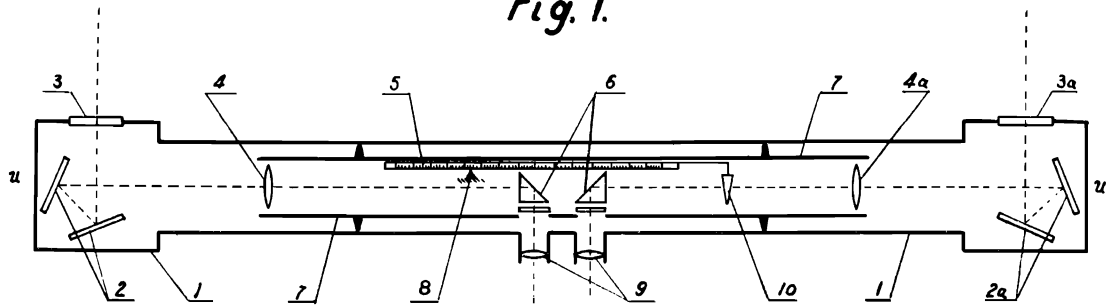


Fig. 2.

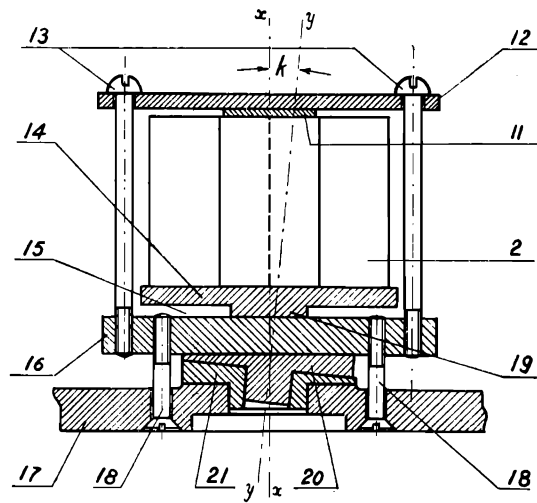


Fig. 3.

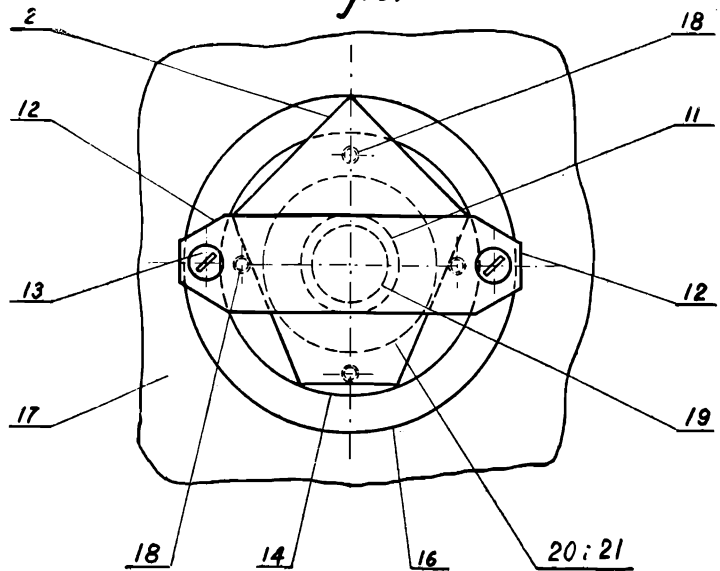


Fig. 5.

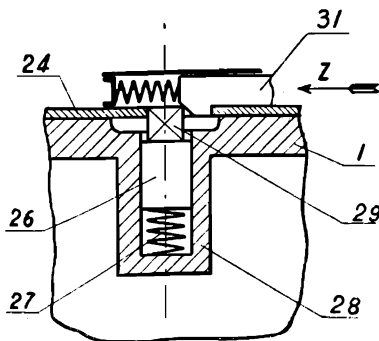


Fig. 4.

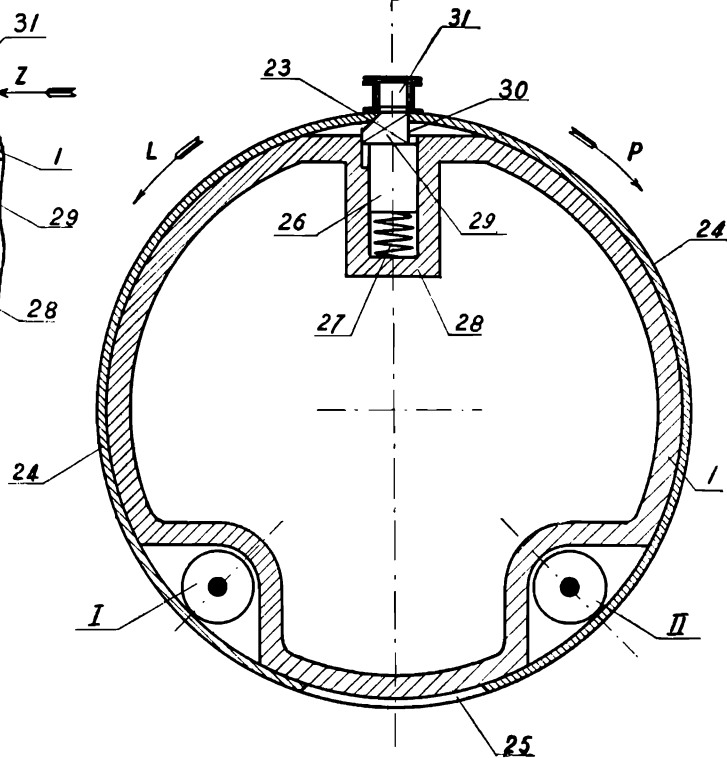


Fig. 6.

